

М. М. Іванюк

Ланчин

ЛАНЧИН – селище міського типу Надвірнянського району [Івано-Франківської області](#). Знаходиться у передгір'ї [Карпат](#), на лівому березі р. *Прут* (притока [Дунаю](#)), за 65 км від обл. центру, за 25 км від м. Коломия [Івано-Фр. обл.](#) та за 18 км від райцентру. Пл. 9,4 км². За переписом 2001, насел. складало 8027 осіб, станом на січень 2015 – 8110 осіб. Залізнична станція. Тер. Л. заселена здавна, про що свідчать виявлена стоянка та знайдені крем'яні знаряддя праці доби пізнього палеоліту. Насел. пункт засн. у період Київ. Русі. За твердженням *С. Пушика*, його названо на честь дочки угор. короля Бели I – Ілони (у літописах її іменували Ланкою), яка була одружена з засн. першої князів. галиц. династії Ростиславичів – Ростиславом-Михайлом Володимировичом (1038–67). За ін. версіями, назва походить від виразу «лан чий» або від польс. слова *łączyć* – з'єднувати. Історію виникнення Л. також досліджували [В. Грабовецький](#) і *П. Сіреджук*. Від давньорус. часів жит. займалися солевар. промислом. Вони брали участь у повстанні під проводом Мухи 1480–92, Визв. війні під проводом Б. Хмельницького. У околицях Л. у 1-й пол. 1740-х рр. діяли опришків. загони О. Довбуша. Після 1-го поділу Польщі 1772 відійшов до Австрії (від 1867 – Австро-Угорщина). 1791 відкрито школу. 1904 В. Мицко організував тут осередок «Просвіти». У тому ж році було збудоване нове приміщення школи, яке збереглося донині. Під час 1-ї світової війни побл. Л. відбувалися запеклі бої. 1919–39 – знову у складі Польщі, від 1939 – УРСР. До 2-ї світової війни працював сільзавод. Значна кількість ланчинців зазнала сталін. репресій. Від липня 1941 до липня 1944 – під нім.-фашист. окупацією. У боях за визволення Л. загинуло 120 рад. бійців, зокрема й Герой Радянського Союзу *М. Лучок*. До серед. 1950-х рр. вели збройну боротьбу загони ОУН–УПА. Від 1940 – смт. 1944–63 – райцентр. 1959 проживало 5,5 тис., 1970 – 5,7 тис. осіб. У Л. – 2 заг.-осв. і муз. школи, Будинок культури, Нар. дім, рай. і дит. б-ки, Центр дит. і юнац. творчості, лікарня. Реліг. громади: УПЦ КП (церква архангела Михаїла, 1922–25), УГКЦ (церква Зіслання Святого Духа, 1998). Серед видат. уродженців – Герой України, учасник Євромайдану *В. Шеремет*; письменник, перекладач, військовик *Ю. Шкрумеляк* (встановлено погруддя), письменник, фізик [Р. Голіней](#), літературознавець, перекладач [М. Гресько](#); архітектор *В. Мартинюк*; скульптор, живописець [В. Андрушко](#), польс. художник *С. Кшишталовський*; перший кардинал УГКЦ *М. Левицький* (19 ст.). З Л. пов'язані життя та діяльність графіка *Я. Оленюка*.

Фотоілюстрації

Рекомендована література

1. Надвірнянщина: Істор.-геогр. нарис. Надвірна, 1999;
2. Голіней Р. Тисячолітній Ланчин // Слово Просвіти. 2007, 12–18 лип.

Покликання на статтю:

Ланчин / М. М. Іванюк // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-53203>

2001-2023 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).